

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

3. Praxis de prædicta probitare.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

6. Semper autem secludendus est contemptus, sive actualis, sive virtualis, ut ex se patet. Et virtuale quidem esse (pato) si quis ex Ministris semper profiteretur oscitanter, & distractè se habere; tunc enim videretur contemnere res Sacras, ut in simili *Opus de Sac. Missæ*, c. 5. §. 1. n. 6. diximus de Sacerdote, non curante de ullis Rubricis Missalis.

§. II. De Ministris probitate.

1. **Q**ui conficit Sacramenta (nam de suscipiente mox §. 3.) ita dispositus esse debet, ut dum conficit, iniuriam non irroget Deo, cui in conficiendo simulatur. Vnde concludunt communiter Doctores, eum non debere esse in statu peccati mortalis (si ex officio illa ministret, quod officium §. sequenti explicabitur clare) nam licet Minister ille, qui est Dei inimicus, valide Sacramentum conficeret; non tamen sancta sanctè tractaret. Vnde peccaret mortaliter.

2. De huius peccati mortalis incurfu, certam rationem reddere difficile aliquibus visum est; ita, ut quidam dicant solum incurri peccatum veniale, quia non vident irreverentiam gravem, nec aliud caput, unde tantus rigor nasci possit. Ita Hieronymus Llamas in *summa*, & Ludovicus de S. Ioanne, citatus à Leandro mox adducendo, inclinatur Ortiz, citatus ab eodem, docentque aliqui recentiores innominati apud Leand. r. 1. de *Sacr. in gen. 4. 9. 8. & 9.* qui etiam advertit hanc sententiam fuisse à Censoribus fidei delatam ex dicta summa Llamas.

3. Dico veram esse communem sententiam, quam confirmant DD. quos citat, sequiturque præcitatus Leander. Ratio autem communis, in qua innititur sententia hæc, ita breviter inducitur ab Hurtado, d. 4. de *Sacr. in gen. diff. 9.* Conficere Sacramenta in mortali, est prohibitum non iure aliquo positivo humano, nam id nullibi prohibetur, tamen in aliquibus Sacri Textus capitulis supponitur esse illicitum; neque positivo divino, voluntate Dei lato, quia de eo nullatenus constat; sed est prohibitum iure divino naturali, orto ex natura Sacramentorum, quam ex Dei institutione habent, quia est irreverentia contra Sacramentum, institutum ad sanctificandam, & mundandam conscientiam fidei ab immundo, & sordido Ministro ad hoc consecrato, *Et paulo post.* Est irreverentia gravis, atque adeo mortalis, quia effectio Sacramenti est res gravis, & non parvi momenti, ac proinde, cum facta in peccato mortali sit illicita, erit per se, & ex suo objecto graviter, & mortaliter illicita. Hæc Hurtado.

4. Profectò hæc adversarios non expugnat, concedent enim effectio Sacramenti esse rem gravem, sed negabunt consequentiam illam, *ac proinde si est illicita, est graviter illicita*, facile enim concedunt receptionem Sacramenti esse irreverentiam gravem, ut cum omnibus DD. dicitur §. sequenti; at non cum eadem facilitate concedere volent, effectio Sacramenti ejusdem Sacramenti, quæ in alterius gratiam commutiter exhibetur, esse etiam irreverentiam gravem, longè enim diversa sunt hæc duo, Me indignum suscipere in Me Sacramentum, ordinatum ad mundiciem, & Me indignum concurrere cum homine fidelis, qui signè illud suscipiat.

Si ego rebellis adversus Regem, nomine ejusdem Regis adjuvem alium rebellem ad se humiliandum ipsi eidem Regi, ejusque reconciliationem procurandam, num de hoc opere, quod in ejus gratiam facio, me quasi de nova rebellionem, hoc est de novo, gravius delicto Rex condemnabit? Non utique. Peccatum autem veniale, ideo non evitabo, quia aliqua tandem deordinatio est, me indignum à rebus tam sanctis tractandis non abstinere, cum possim.

Hanc meam considerationem, vel certè similem, forte vidit Leandro l. c. qui propterea se reducit ad ultimum refugium, ad quod in similibus, in quibus rationem à priori difficulter invenire possumus, confugimus omnes; nimirum, hanc irreverentiam esse gravem existimandam

ex perpetua traditione, & sensu communi Ecclesie (cum non extet, nec præceptum hujusmodi potestatem dicendum sit, adesse præceptum Christi Domini merito, pro tanta Sacramentorum ab se infirmitate, & præcipit.

§. III. Explicatur praxis prædicta probitate Sacramentorum.

1. **I**psa eadem Ecclesia, ex eadem traditione, & sensu communi, explicavit necessitatem actualis probitatis, quod habere Minister Sacramenti debet, nam propterea DD. sequentem regulam efformant, certe probitas Solum tunc existens in peccato mortali, mortalius est conficiens Sacramentum, quando ad illud Sacramentum conficiendum est solemniter consecratus, aliunde aliquam excusationem in eo malo situm mentum conficiendi. Ratio regula est, quia DD. probabiliter tunc solum agnoscunt in hoc adesse Ecclesie consuetudinem, cum ratio reverentie est præcipua. At gravis valde prebabiliter, tunc solum est, quod fuit quis ad illud Sacramentum conficiendum consecratus, & ut consecratus operatur, nam propter consecrationem magis, magisque obligatur ad sanctam tractanda. Hæc est regula, cujus clausula, quia clausula exposcunt declarationem, sigillatim sunt declaranda.

Conficiens Sacramentum.

2. Sic merito dicimus: nam Sacramentalia conferre vel alia munera Ecclesiastica exercere in mortali, est mortale, quia hæc Sacramenta non sunt.

3. Quare Sacerdos aquam lustralem, nuptialem, paschalem, sal benedicens, ut item benedicens populum, etiam cum Eucharistia, Parochus solemniter baptizans, privatim homini ab alio collati, supplex, idem Parochus assistens matrimonio, Sacerdos potrigens, laicus ministrans Eucharistiam fidelibus, idem eandem benedicens, sive extrailam tangens, concionator verbum etiam publice prædicans, Episcopus primam tonsuram conferens, idem Virgines, & Christum consecrans, benedicens Oleum sanctum, Altaria, Temples, Corpora vestes sacras, Vasa, non peccant mortaliter, dum hæc in peccato exercent, quia sic Sacramenta non conficiunt. Esto de *Lug. d. 8. de Sacri. sec. 9. n. 176.* de Episcopum consecrantem Christum, & benedicens infirmorum in statu peccati, peccare mortaliter, non libentius sequimur doctiss. Vasq. 3. *par. diff. 2. 3. 4. de c. 4. n. 48.* apud eundem de *Lugo* qui id negat.

Quando ad illud Sacramentum est solemniter consecratus

4. Dico (solemniter consecratus) nam baptizans privatim, & dantes assensum ad matrimonium, ipsi contrahentes sunt Ministri, qui conficiunt Sacramentum matrimonii, hic non comprehendimus, Ministri ad baptizandum, & Ministri ad matrimonium sunt omnes Fideles nequaquam ad hæc solemniter consecrati, sed solum à Christo Domino deputati, qui instituit hæc Sacramenta.

5. Hinc etiam Sacerdos ministrans privatim Baptismum, hic non comprehenditur, quia id facit non consecratus ad illum, sed perinde ac ceteri Fideles.

6. Aliqui hanc clausulam sic formant, (quando ad Sacramentum est solemniter quis consecratus, deputatus) sed nos iis non assentimur, quia sequenti dictos privatos Ministros Baptismi, hic comprehendimus, cum tamen valde probabiliter à DD. communiter censentur. Nam propterea etiam excludimus, etiam item probabiliter sententia, dictos Ministros matrimonii, quatenus conficiunt, non verò propter mox dicenda sequenti, quatenus suscipiunt.

7. Ex hac doctrina fit Ministerium peccati mortali conferendo Sacramentum in mortali, solum in septuaginta sex casibus.

CAPUT III.

De suscipiendis Sacramenta.

NI voluntatem habes suscipiendi Sacramentum, nulliter tibi illud confertur, Ni bene sis dispositus, illicite. Hæc quomodo se habeant, explicemus separatim.

§. I. Voluntas suscipiendi Sacramentum.

Vel de infantibus, ante susceptum usum rationis loqueris, vel de adultis, quibus inest usus ille,

Rationis impotentes.

2. Aio primo. Infantes, ad quos reducuntur ii amentes, qui nunquam compotes fuerunt rationis, valide suscipiunt quatuor Sacramenta, nempe Baptismum, Confirmationem, Ordinem, Eucharistiam. At invalide alia tria, nimirum Pœnitentiam, Extremam unctionem, Matrimonium. Ratio est, quia illa priora non requirunt, ad suos effectus, suscipientium voluntatem, sed solum capacitatem subjecti (nam propterea fœmina, quæ est incapax, nunquam valide ordines recipit) si aliàs rite ponatur materia, & forma Sacramenti, ut probatur in Tractatibus de singulis Sacramentis: at illa posteriora requirunt voluntatem suscipientium; Pœnitentiæ enim materia proxima sunt liberi actus pœnitentis, id est Confessio est dolore, remota sunt peccata commissa; Extremæ autem Vnctionis materia sunt reliquæ peccatorum. In Matrimonio denique debet adesse consensus Coniugum, quo se invicem tradunt, & acceptant, qui actus in prædictis infantibus & perpetuis amentibus esse non possunt.

Compotes Rationis.

3. Aio 2. Adultis, quibus integrum est posse libere consentire, invalide suscipiunt Sacramenta, nisi consentiant; multo igitur minus si assentiant. Ratio est, quia sic instituit Christus Dominus, ut scilicet non conferretur tanta gratia Sacramentorum, nisi volenti, quando adultus est, & velle potest.

4. Idem dic de iis, qui usum rationis habuerunt, quem deinde per amentiam amiserunt: nam, si dum erant sanæ mentis Sacramentum nullo modo petierunt, invalide illis confertur. Legatur S. Thom. 1. p. quasi. 68. art. 7. alique ut Vasq. d. 238. Suar. de Sacram. d. 14. sec. 2. Coninch. de Sacram. quasi. 64. art. 8. dub. 5. G. Hurt. de Sacram. d. 4. diff. 13. Castrop. r. 4. v. 18. d. unie. p. 12.

5. Nota illud (libere) debet enim esse consensus humanus: qualis certe non esset quando quis per vim cogerebatur, quia tunc esset is simpliciter, ut supponimus, involuntarius. Esset autem validum Sacramentum, quando per metum gravem quis Sacramentum susceperet, quia metus non tollit voluntarium, simpliciter ut explicuimus Lib. 1. in Decal. cap. 2. §. 5. sed excipere debet matrimonium, quia hoc ex metu gravi initum, invalidum est, ut ibidem docuimus, n. 24. & dicemus cum de Matrimonio, In lib. 8. v. 3. de matr. cap. 2. §. 2. & v. 4. cap. 6 §. 2. Ordo autem ex metu gravi initus, validus est, characteremque imprimit, non tamen sic ordinatus, nisi postea ratificet, ad continentiam servandam obligatur, quia quoad hanc debet intercedere voluntarium simpliciter, ut ibidem explicatum est universaliter, & dicemus cum de Ordine.

6. Nota præterea illud (nisi consentiant) ad quod factus est voluntas habitualis. Imo in cæteris Sacramentis (præter Pœnitentiam, quæ requirit pro materia proxima actus pœnitentis) sufficit voluntas interpretativa. Explico clarius. Habitualis voluntas est illa, quæ cum semel fuerit, adhuc revocata non est. Fac v. g. te voluisse baptizari, & hac voluntate non retractata, in phrenesim te abisse, dico, tunc adesse consensum tuum habitualem, & valide te baptizari.

A 3 7. Interpre

- I. Quando baptizatur solemniter.
- II. Quando conficitur Eucharistiam.
- III. Quando absolvit Sacramentaliter, de qua re dixi distinctius In Opus. meth. Confess. lib. 3. c. 5. §. 3.
- IV. Quando conficitur extremam unctionem.

V. Quando Episcopus initiat, seu consecrat Sacerdotes, An verò quando confert alios ordines, dependet ab illa quaestione; an alii ordines sint Sacramenta. Quoniam verò in lib. de Ordine dicemus Diaconatum esse certò Sacramentum, Subdiaconatum verò esse, in probabiliori sententia, item Sacramentum, horum collatio in mortali facta mortalem inducit culpam. De cæteris minoribus cum maior sit dubitatio, an sint Sacramenta, id, quod ibidem decernemus, est consequenter dubitatio, an hæc ii comprehendatur. Sed denique utrumque esse probabile ibidem dicemus, nec idem negabimus de Subdiaconatu.

VI. Quando idem Episcopus confert Sacramentum Confirmationis.

8. Circa prædicta nota, in sex Sacramentis Confirmatione, Eucharistia, Pœnitentia, Extrema unctione, & Ordine non fieri distinctionem, an conferantur privatim, an solemniter, quia in his semper Minister operatur, ut consecratus ad illa: at in Baptismo potest se habere ut laicus, quod est quando privatim baptizatur, sicut privatim semper se habet Fidelis in Sacramento matrimonii.

9. Nota item, Sacerdotem celebrantem Missam in mortali duo peccata committere, nam conficit Sacramentum, & illud suscipit in statu peccati, quod esse per omnes mortale insinuavimus modo, & §. sequenti latius explicabimus. Vnde satis non est ejusmodi Sacerdoti volenti aperire Confessario sua peccata, dicere, se communicasse in mortali, sed debet dicere, se etiam in mortali consecrasset, (vel utrumque includendo) se Missam in mortali celebrasse. Quod si is post consecrationem, contritionis forte actum eliceret, deberet expresse declarare, se solum consecrasset in mortali, nam propter actum dictum contritionis non commisit secundum peccatum, quod fuisset in indigna assumptione Communionis.

Nulla existente excusatione.

10. Prima excusatio ducitur à Charitate; Minister enim existens in mortali, quando in brevi morula non potest se conferere, & urget Collatio Baptismi, vel pœnitentiæ in proximè morituro, excusabitur, (testibus De lugo d. 8. de Sacram. n. 151. aliisq. v. e) à peccato si baptizet, vel absolvat in mortali, ut à me probabiliter est explicatum, In Opus. de confess. lib. 3. c. 5. §. 3. n. præfertim 12.

11. Secunda excusatio ducitur à benignitate Dei in aliquo casu raro, de quo satis à me dictum est In Opus. de comm. c. 2. §. 10.

12. Tertia à levitate materiæ. Nam Diaconus, & Subdiaconus Evangelium, vel epistolam solemniter cantantes in mortali, & multo magis Clericus in minoribus, minorum Ordinum munera in eodem mortali exercentes, etiam si eorum collatio fuerit Sacramentum, non ut ait Leand. cum innumeris de ord. d. 2. q. 21. Delugo l. c. n. 152. peccant mortaliter, quia non habemus ex traditione, vel ex consuetudine, hæc iudicata fuisse gravem irreverentiam.

13. An saltem peccent tunc venialiter? Affirmant nonnulli cum Leandro de ord. d. 2. q. 18. & 22. Vasquez apud eundem ib. tamen cum aliis negat, quia nulli præcepto, vel consuetudini contraveniunt, quod certe probabile est.

14. In calce hujus §. lectorem moneo, aliquos aliter docere in prædictis: mihi tamen fuisse pro praxi satis probabilem, & profectò expeditiorem aliorum non ignobiliorum Doctorum sententiam ostendisse.